

Januar 2013
17. årgang nr. 1

Nyt fra Museumsforeningen

Hvem gætter fotografiet? Her plejer vi at bringe et af Hørsholm Egnsmuseums lokalarkivs gamle fotos. Vi tager imidlertid også løbende fotos af historisk interessante motiver i Hørsholm. Hvad er det for en bygning, vores fotograf, Leon Gyldmark, har fotograferet her i efteråret 2012. Og hvorfor er den interessant? Svaret får du inde i bladet.

Nyt fra Museumsforeningen
Udgivet af Museumsforeningen for
Hørsholm og Omegn.
Redaktion: Elisabeth Just Møller
(ansvarshavende) og Lene Bruunsgaard.
Tryk: Ilsted Tryk.
Oplag: 800.
Deadline for indlæg til næste nummer:
10. marts 2013. Indlæg sendes til Elisabeth
Just Møller,
e-mail adresse: elisabethsporon@gmail.com
Arrangementsgruppen:
Arrangementer@museums-foreningen.dk
Annoncer: Jens Th. Hansen,
jth@hansen.mail.dk
Medlemsbladet udkommer 3 gange årligt i
januar, april og august.
Bladet kan tillige læses af medlemmerne på
www.museums-foreningen.dk
Museumsforeningen for
Hørsholm og Omegn
Postadresse: Sdr. Jagtvej 2-4,
2970 Hørsholm.

www.museums-foreningen.dk
Bestyrelse: Jens Th. Hansen (formand), Lone
Puge (næstformand), Erling Olsen, Peter
Brandt, Thorkild Gruelund, Torben Rechen-
dorff samt Poul Væver (kasserer). Suppleant-
er: Ruth Hallander og Birgit Raagaard.
Medlemskab:

Via **www.museums-foreningen.dk** eller ved
telefonisk henvendelse til Hørsholm Egns
Museum i kontortiden (tirsdag-fredag kl.
10-14.). Årskontingent (2013): 270,- kr. pr.
husstand og 220,- kr. for pensionisthusstand.
Da vi ikke længere modtager adresseænd-
ringer fra Post Danmark, er det vigtigt at
du selv melder adresseændring til Museums-
foreningen, Sdr. Jagtvej 2-4, 2970 Hørsholm
– eller via hjemmesiden ved at gå ind under
fanebladet ”For medlemmer.” Herefter
skriver du din e-mail og kodeord og er nu
klar til at ændre dine oplysninger. Husk at
tryk gem.

Bank: Danske Bank, 1551 16599433.

Hørsholm Egns Museum, Sdr. Jagtvej 2-4,
2970 Hørsholm.

www.hoersholmmuseum.dk

Udstillinger: Tirsdag – søndag kl. 13-16.

Lukket i januar.

Lokalarkivet: Tirsdag kl. 10-12, onsdag kl.
13-17 samt efter aftale.

Kontortid: Tirsdag – fredag kl. 10-14.

Telefon: 45 86 07 11.

*Med mindre andet fremgår, er eftertryk af
bladets artikler tilladt med tydelig kildehen-
visning.*

Indhold

Redaktionen	side 3
Indkaldelse til generalforsamling . .	side 3
Vi søger ny redaktør	side 3
Gamle caddies	side 4
Gåden om Steinka Sø	side 10
Nyt fra museet	side 11
Arkæologi langs Helsingørmotorvejen	side 11
Afholdte arrangementer	side 13
Kommende arrangementer	side 13

Svar på gættekonkurrencen: Hvem forestiller fotografiet?

Fotografiet viser Gl. Hovedgade
4. Bygningen blev opført i 1885.
Året inden besluttede de lokale
skolepolitikere, at undervisningen
for de større børn skulle foregå
kønsadskilt. Bygningen på fotoet
skulle så huse den kommunale un-
dervisning af folkeskolens piger,
mens drengene fortsat skulle gå i
den gamle skole, der lå i den gule
bygning på Folehavevej 25. Den
kønsadskilte undervisning blev
praktiseret fra 1885 til 1901. Det
var almindeligt i store byer; men
ikke i landsbyordnede skoler som
Hørsholms.

Kære læsere

Museumsforeningen ønsker alle medlemmer et godt nytår.

I årets første nyhedsblad bringer vi anden del af Aage Lars Jensens og Svend Ole Jensens artikel om ”Gamle Caddies”. En trofast skribent i Nyhedsbladet, Jens Erik Christiansen, har fået løst gåden om Steinka sø og fra Hørsholm Egnsmuseums arkæologiske afdeling, afdelingsleder Ole Lass Jensen, har vi en artikel om Helsingørsmotorvejens udvidelse.

Sidst men ikke mindst bringer vi en perlerække af arrangementer her i foråret, som vi håber, at vores medlemmer vil have lyst til at deltage i.

(Red.)

Resume af ekstraordinær generalforsamling den 28. august 2012

Bestyrelsens forslag til ændrede vedtægter for foreningen blev vedtaget, idet et flertal blandt de fremmødte medlemmer stemte herfor. Nyvalgt til bestyrelsen blev Erling Olsen og Torben Rechendorff. Dirigent var Ove Nissen.

Efter den ekstraordinære generalforsamling holdt ledende museumsinspektør Lisbet Hein, et foredrag om ”Det Konge-lige bord i 1700-tallet”.

Indkaldelse til generalforsamling i Museumsforeningen for Hørsholm og Omegn

Der indkaldes hermed til Museumsforeningens ordinære generalforsamling

tirsdag den 7. maj 2013 kl. 19.30.

Dagsorden ifølge vedtægterne. Nærmere orientering samt oplysning om sted for generalforsamlingens afholdelse følger i næste Nyt fra Museumsforeningen.

Vi søger ny redaktør til vores medlemsblad

Som redaktør vil du være ansvarlig for produktion af vores medlemsblad ”Nyt fra Museumsforeningen”.

Medlemsbladet er sammen med hjemmesiden vores flagskib i forhold til kommunikation med vores medlemmer og den øvrige omverden, og vi lægger stor vægt på læseværdigheden af bladet.

Bladet består af:

- Indlæg med historisk indhold, disse udarbejdes af en bred vifte af indholdsleverandører; ofte er det ansatte på museet eller vores egen medlemmer, der bidrager
- Informationer fra foreningen til medlemmerne
- Annoncer

Indholdet til bladet tilrettelægges i god tid, og der udarbejdes en produktionsplan med deadline for levering af indhold.

Bladet udkommer 3 gange om året, og trykkes pt. i 800 eksemplarer.
Redaktøren er tovholder for bestyrelsen omkring bladet.

Vi forventer:

- At du har en positiv holdning til opgaven
- At du er god til dansk
- At du kan holde flere bolde i luften på en gang
- At du kan bevare overblikket uden at miste detaljen

Den afgående redaktør vil bistå med overlevering og oplæring i opgaven. Har du lyst til at prøve kræfter med opgaven, så kontakt foreningens formand Jens Th. Hansen på e-mail jth@hansen.mail.dk.

GAMLE CADDIES

CADDIEMATCHJUBILÆUM 1998 I KØBENHAVNS GOLF KLUB

At være caddie i trediverne og fyrrerne og senere

Af Aage Lars Jensen og Svend Ole Jensen

I de første år i Rungsted Golf Klub hed træneren Dornan (fra England). Han havde en assistent, Hoosie (eller noget i den retning), en lille mørklødet englænder med kulsort hår, som var indlogeret i rummet ved siden af caddierummet. Han havde vist nok forstand på boksning, som han - det var vel uden for golfsæsonen? - underviste os drenge i. Senere ankom Billie Keppie, som tidligere havde været i Odense Golfklub på den gamle eksercerplads og endnu tidligere fra 1924 i Esbjerg Golf Klub. O.G. var stiftet i 1927, og vi har også derfra gamle caddies; Egon Rasmussen, Børge Ditlevsen (begge senere

seniorlandsholdspillere), Bendt Schytt-Nielsen, afdøde Aage Hansen (som var caddie i Rungsted), Børge Rasmussen, og Jørgen Nielsen m.fl. Egon startede allerede som niårig "bolddreng" i 1930, han har tidligere deltaget i caddiematchen. Egon, der er "still going strong", HCP 10 og 2.single på OG.s veteranhold, der vandt sølvmedailler ved DM 1997, husker Keppie fra den tid. Egon er født i 1921 ! Keppie havde først en assistent ved navn Carl Erik Jeppesen, "Jeppe", senere ankom der til Rungsted G.K. en frisk ung fyr som assistent for Keppie. Det var såmænd Carl Poulsen, "Calle" senere "Bunker-Carl", københavner eller

rettere "amagerkaner" om en hals. Sammen med "Sprinter" - hvis rigtige navn var Henning Kristensen - havde de været caddies på "Kløvermarkens Golfklub" i trediverne (nedlagt under krigen).

"Calle" og "Sprinter" er jo kapitler for sig i dansk golfhistorie, og begge har helt sikkert været med til at præge os drenge, som oplevede dem dengang.

"Calle" kom netop fra militærtjeneste og fortalte nogle fandenivoldske historier om soldaterlivet. Sommeraftener efter dagens svedige arbejde cyklede vi ned til stranden i Rungsted, hvor han optrådte "på slap line" ved fra havnemolen at kaste sin brede bringe i bølgerne - jo, der var fart over "Calle", hvis stemmeleje oppe i diskanten ikke helt svarede til hans fremtoning - Carl Poulsen, der senere blev "headpro" i Rungsted og havde sine sidste år i Hvide Klit, var en festlig fyr - og en fantastisk god golfspiller - jeg kan endnu se ham for mig, da han på det gamle 9. hul i Rungsted med sit 9-jern smækkede 2. slaget op 2-3 cm fra stokken (med en gevaldig turf!), eller når han på 7. hul - nuværende 8. - drivede over hjørnet af Eventyrskoven. "Sprinter" havde ligeledes planer om at blive professionel golfer og var startet som assistent for Walt Arnesen i Helsingør, men desværre blev i en meget tidlig alder ramt af tuberkulose. I stedet blev han caddiemaster i Københavns Golf Klub, og da han slap fri af sygdommen vendte han tilbage til sine oprindelige planer og var et år først i halvtredserne assistent for sin gamle ven "Calle" i Rungsted inden han, som alle ved vendte tilbage til golfkarrieren og Ermitagen, hvor han var en overordentlig estimeret headpro. Sammen med "Calle" repræsenterede han Danmark igennem en meget lang årrække i de professionelle årlige World Cup-turnering, og til glæde

Svend O. Jensen – "Stump"- ca. 9 år på Rungsted Golf Klubs bane ca. 1941.

Foto: Aage Lars Jensen.

for efterverdenen har han efterladt sig sønnen "Bobby-the pro", alias Robert Kristensen i Himmerland Golf and Country Club. Desværre er hverken "Calle" eller "Sprinter" iblandt os mere, men der kan skrives mange sider om disse to festlige fyres meriter.

Keppie, der senere blev direktør for "Magasin" i Odense, røg uhyggeligt mange cigaretter, havde - i modsætning til "Calle" - et gammeldags, meget fladt sving med "masser af håndled". "Calles" meget store sving var noget mere effektivt. Keppie fik på et tidspunkt tilsendt en pakke fra England med cigaretter og nogle fantastisk flotte scotsskternede sokker, som han viste frem til alt og alle. Han var altid over os, når vi kom ind ude fra banen: "Har du fundet nogen bååll-

de”? sagde han med sin engelske accent - det havde vi som regel ikke, fordi vi kunne få mere for dem andetsteds. Vi gik heller ikke gerne til caddiemasteren, som kun gav fra 20 til 50 øre for en bold. Når der ikke var spillere at “bære for” eller vi ikke gad “gå”, dvs. være caddie for dem, der var i anmarch, ledte vi efter bolde - vi vidste jo mange gange, hvor vi skulle lede - det kunne indbringe en ret god dagløn, navnlig når vi var heldige at finde “en flunker” eller flere. “En flunker” var betegnelsen for en ny eller nogenlunde uskadt bold, men efterhånden som krigen skred frem blev der længere og længere mellem “flunkerne”, som kunne sælges for op til 2 kr. pr. stk. (al import af den slags luksus såvel som af alt andet var jo stoppet under krigen). Vi mødte som antydning tidligt søndag morgen i “caddiebåsen” - de første spillere indfandt sig som regel ved 08.30-tiden. Der var altid meget vådt i græsset i det lavtliggende mosedede område, hvor mosekonen havde været på spil aftenen før og natten igennem. Nogle af os mødte i gummistøvler, men det var jo ikke lige sagen, når solen kom på himlen og natten blev til en hed sommerdag, så de fleste af os stillede vel op i det, vi kaldte “gummisko”, lærredssko med “Tretorn” gummisåler (nogen kaldte dem “gårdsangersko”) - altså startede vi med at være dyngvåde efter første hul (det var endda det korte par-3 dengang!), men vi var ofte blevet tørre om fødderne igen inden 10. hul. Det var imidlertid hårdt for fodtøj og fødder, og fodtøjet holdt ikke længe under de forhold.

Det hændte også, at der var mangel på caddies, og at vi så blev delvis presset til at bære to bags ! Det med pres er lidt med modifikation, fordi vi - selvom det var enormt hårdt for selv store drenge

- jo gerne ville have dobbelt fortjeneste for samme tidsrum, hvilket vi fik på den måde. Bags var dengang ofte af læder og hele udstyret med regnvejrstøj, paraplyer osv. var adskilligt tungere end det er i dag, så det er ikke noget under, at vi blev skæve i kroppen og fik masser af åreknuder, hvilket i hvert fald jeg (Aage) er et klart bevis for.

Det var til tider et overordentligt hårdt arbejde at være caddie; fx hvis man under en runde blev overrasket af uvejr. I så fald tog spillerne deres regntøj frem fra baggen, og de havde deres paraplyer, mens vi fortsatte i vores kortærmede skjorte, korte bukser og “gummisko”. Engang blev vi på 3. hul udsat for en usædvanlig kraftig haglbyge med hagl så store som kirsebær - det gjorde nas på de bare ben og arme! Vi blev tit gennemvåde, og så kunne det være en meget lang og kold tur, inden man nåede 18. green - også fordi de ofte meget smalle bæreremme skar sig ind i skuldrene og efterlod langvarige mærker.

Det kunne være “en ren lidelse” at komme ud med “en dårlig spiller” - dem var der jo mange af (også dengang) og måske især i Rungstedgolfens barndom. For det første tog runden meget længere tid end med “en god spiller”, fordi man ledte efter bolden efter hvert andet slag - og der blev ledt i halve timer på grund af manglen på bolde - for det andet var det temmelig kedsommeligt og uinteressant. Altid, når vi gik i skoven mellem 14. og 15. hul, bad vi til de højere magter, at spilleren, vi bar for, ville ramme green i sit teeslag - det betød nemlig, at vi så kunne give ham putteren og driveren i hånden, hvorefter vi kunne gå direkte over til fairwaybunkereren (den findes ikke

mere) på 16. hul og puste ud i den tid, det varede at spille 15. hul færdigt - et skønt, skønt hvil, inden de sidste tre hullers strabadser. For spillerne var det praktisk på denne måde at have en forcaddie ude på det meget smalle 16. huls drive, hvor det ofte "gik galt".

I sommerferien året efter befrielsen fra tyskerne tog vi nogle stykker til Falsterbo i Sverige, hvor der var landskamp mod svenskerne, og året efter stillede vi igen op samme sted, da der var nordiske mesterskaber. Jeg bar ved begge lejligheder for Jørgen Schnack, som blev slået af Finn Sörvik på 20. hul (Sörvik holede et 14 meterput!). På den hjemlige arena var vi til DM i Helsingør, hvor den gamle bane lå i militærets skydeterræn med skyttegrave og volde, og hvor vi kunne finde patrondele. Jeg (Aage) bar for C.C.Thomsen, landsholdsspiller med HCP 6, flink mand - gode drikkepenge hver gang ! I Helsingør blev vi bl.a. bekendt med Børge Fransson, der senere blev en nok så kendt pro. En anden gang var vi i Københavns Golf Klub på Eremitagen, hvor DGUs regelekspert og tidligere deltager i vore caddiematcher, Jørgen Frigast Larsen, vores halvfætter Jørgen Gammelgaard, Finn Andersen, nu Odense og senere brødrene Tinning, var vores ligestillede. Henry "Neser" Aafeldt var trænerassistent. Vi var taget ind til en proturnering - for mit (Aage) vedkommende for at bære for Walt Arneson, Helsingørs amerikanske træner, som jeg tidligere havde fået kontakt til ved en match i Rungsted. Arneson var gift med skuespillerinden Erni Arneson. Arneson gik altid med en stor bred-skygget hat og uindfattede briller, og så havde han et rigtigt flot (amerikansk) golfsving! Som tidligere antydet fik vi caddies

allernådigst lov til at spille på banen søndag aften, når alle andre havde forladt "etablissementet". Det foregik på den måde, at vi stillede os op uden for frk. Carøes vindue (ud mod P-pladsen) og afventede, at hun skulle kalde os til sig. Hun udspurgte da hver enkelt, om han eller hun kunne spille og hvad pågældende havde at spille med. Først når disse formalia var tilfredsstillende, fik man lov til at bevæge sig ud på banen.

Imidlertid skete det på almindelige aftener, at naturen gik over optugtelsen, og at vi fortrak ned på 7-8. hul bag Eventyrskoven eller helt over på hullerne på den anden side af jernbanen for at øve os i det ædle spil, men desværre havde frk. Carø den dårlige vane, at hun gik aftentur ud over banen, og vi kunne aldrig føle os sikre noget sted på banen. Alligevel lykkedes det mange at opnå stor færdighed i spillet, hvilket da også er blevet bevist i de efterfølgende mange år.

En medvirkende årsag til vores spillemæssige kunnen var også, at vi på hverdage i skoleferierne (sommer- og efterårs-) tit gik ud for at lede efter bolde, fordi der ikke var spillere at "bære for". Vi medbragte da altid et golfjern, som vi havde fået eller lånt af en spiller eller måske handlet os til. Et sådant jern var uundværligt til at "grave" boldene frem fra græs, buske og morads, og ind imellem - når ingen så det - øvede vi os i alle mulige golfslag, idet vi efterlignede de bedste af spillerne. For at lede boldene frem smøgede vi af og til i øvrige bukserne op, smed sko og sokker og gennemvadede grøfter og vandhullet på 15. hul - og det er sket, at en igel eller flere fulgte med op på benene !

I 1939 spillede det første caddiemesterskab i Rungsted Golf Klub, og det er naturligvis med en vis stolthed at kunne skrive, at det var vores bror, Jens, der vandt 1. præmien, et lille sølvbæger med inskription. Greenkeeperne havde dengang et møjsommeligt arbejde, det meste foregik ved håndkraft. Med mellemrum ansatte man et antal lugekoner, som lå på knæ på greens og lugede for mælkebøtter og andet ukrudt. Sprøjtemidler mod ukrudt var ukendte. Greens blev om morgenen wipet, d.v.s. at ormeskud og dug m.v. blev fjernet ved hjælp af en lang bambuskæp.

Som gammel caddie i Rungsted Golf Klub er det i dag en fornøjelse - ja, det er helt andagtsfuldt at træde inden for i det gamle klubhus, som jo på mange måder stadig ånder af atmosfæren fra dengang, en atmosfære som caddies for så vidt ikke kendte, men nok anede eksistensen af. Det er specielt fornøjeligt at se salig Erik Stærks mange utroligt morsomme og veltegnede karikaturer af de gamle "golfkoryfæer", som Frederik Hegel, "Bali", Preisler, Styhr, Overretssagføreren", og "Fru overretssagføreren", Lerche, ægteparret Cohn, Louis og de andre Palsbyer, Jørgen de Conick-Smidt, Jørgen Schnack, "Brændehuggeren", "ISPinden" (Ib Skovgaard Petersen), C.C. Thomsen, Kristian "Mangepenge" Stærk, Helga og Aage Kjær, Else og Thorkild Jac-Olsen, Hans Raaschou, Tove (senere Palsby) og Mogens Bredfeldt, Kamp-

mann, Poul Sabroe (forfatteren), Flemming Lüttichau, Wahl Asmussen, Billie Keppie, Carl Poulsen, Verner Ammentorp og hvad de nu hed allesammen.

Allerede fra starten af vores tid på "golfen" gik der mange historier om dygtige og langtslående golfspillere; således skulle en englænder - vi husker ikke navnet - på 12. hul have slået et drive, der ramte gavlen af huset bag green! ! Det må da være en and?

Der var meget sene aftenstunder - der var også sommertid under krigen (og det var 2. verdenskrig!) - hvor vi lavede puttekonkurrencer med "staimi" og "det hele" på puttinggreen (frk. Carøe var gået til ro).

Gamle caddies, der senere er blevet

professionelle: Carl Poulsen, Henning "Sprinter" Kristensen, Sven og Arne Tinning, Carl Erik "Jeppe" Jeppesen, Henry "Neser" Aafeldt, Børge Fransson, Herluf Hansen, Preben Jacobsen, Svend Ole Jensen, Leif Nyholm, John Nielsen, Søren Brandi Jensen.

Gamle caddies, der senere har spillet

på landshold: Mogens Jørgensen, Aksel Pedersen, John Nielsen (elite-). Egon Rasmussen, Børge Ditlevsen, Palle Helmer Petersen, Frank Petersen, Aage Lars Jensen, Anders Jensen (senior- og veteran-).

Svend Ole & Aage Lars Jensen
"Stump" "Lasse"

*Mange af de gamle caddier samlet ved Rungsted Golf Klub 1987.
Fra jubilæumskrift.*

Jubilæumsskrift

1974 - 1998

**Caddierne var med fra
dansk golfs spæde start...**

Gåden om Steinka Sø er løst

Af Jens Erik Christiansen

For kort tid siden modtog museets arkiv et brev fra Kurt Christensen i Fredensborg. Det bragte løsningen på den tidligere omtalte gåde om oprindelsen til navnet Steinka Sø - grundigt dokumenteret gennem en række bilag (udskrifter fra internettet). Ved, hvad jeg selv kalder, 'at tænke lidt skævt' og udskifte et enkelt bogstav i navnet, kunne Kurt Christensen sidde hjemme, om ikke i lænestolen, så i kontorstolen foran pc'en og finde frem til løsningen. Et flot stykke detektivarbejde, synes jeg.

Nedenfor er hovedindholdet i Kurt Christensens brev gengivet. Bilagene kan ses på arkivet – eller man kan give sig i kast med at finde dokumentationen på internettet.

Jeg så i det nye nummer af "Nyt fra Museumsforeningen" at I endnu ikke har fremfundet en løsning på navnet: "Steinka Sø".

Jeg mener Nu at være kommet løsningen nærmere!

Jeg søgte bredt på Folketællingerne for Birkerød Sogn, idet Usserød jo til gammel tid lå i Birkerød. Og det gav pote, da jeg i stedet for Steinka skrev Steinke, så poppede der tre personer op med dette efternavn på Folketællingen fra 1890:

- *Georg Heinrich Jacob Steinke, Tømrersvend fra Hannover, 58 År gammel.*
- *Hansine Vilhelmine Steinke, født Langbæk, fra Christianshavn, Kone, 63 År gammel.*
- *Georgia Hansine Henriette Steinke, Datteren, født i 1865, muligvis i Usserød?*

Det originale folketællingsskema fra Arkivalier Online fra FT1890 fra Birkerød på Opslag 247 viser både Familien Georg og Hansine samt naboerne Georgia og hendes Husbond Ludvig Theodor Hansen, Snedkersvend, født i Bloustrød 27 År gammel.

Desværre udviser Folketællingsskemaerne ikke adresserne på de enkelte huse, men det pågældende Deltælleskema omfatter også Amsterdam Gaard, Senere Amsterdam Kro, som jo rent Geografisk ligger Just i kort afstand Nord for Steinka Sø, så mon ikke Jeg har fat i den rette ende, når Vi ser bort fra den bagatelagtige Stavefejl? Det er vist ikke første gang, at en Folketæller eller Præst har stavet et navn forkert?

På Folketællingerne 1860 og 1880 kaldes han hhv. Steinecke og Steinicke, så i mine søgninger tjekkede jeg efter navnet GEORG og så så, hvad de ellers havde fundet på at kalde ham?

Da jeg nu var kommet så langt og manglede det endelige bevis, og da Jeg vidste at Folketællingerne fra 1901 indeholdt oplysninger om Matrikelnumre undersøgte Jeg lige hvornår Georg Steinke døde – Men AK, han døde allerede den 5. August 1899.

Men kunne konen blot holde 2 år endnu (Hun var jo en ældre dame på 74) så kunne jeg bruge Folketællingen 1901 konstruktivt.

Jeg udskrev først Matrikelkort fra Kort- og Matrikelstyrelsen fra de aktuelle

åremål og regnede med at det var Matr. 4e og 4l, der var interessante, da de lå ud for Steinka Søen.

Ved søgningen på Matrikelnumrene på Folketællingen 1901 gav det Bingo ud for disse 2 numre, og dér stod at Fru Vilhemine var en holden dame og ejede flere Lejemål i området. Blandt andet stod der i Folketællingen at hun var Husmoder, men levede mest af formue.

Datteren Georgia boede også der, men nu alene uden Ludvig Theodor, men med hans datter Ingeborg, og tror I så ikke at Georgia ernærede sig ved Fransk Vask og Strygning? – Ja der var skam gang i den på Usserød Kongevej i hine tider, og befolkningen har sikkert nydt at sidde om aftenerne ved Steinkes sø, som så med årene er blevet til ”Steinka Sø”.

Steinka Sø (Grundejerforeningen Klædevænget).
Foto: Jens E. Christiansen.

Nyt fra museet

Arkæologi langs Helsingørmotorvejen

Af museumsinspektør Ole Lass Jensen

I april 2013 begynder Vejdirektoratet udvidelsen af Helsingørmotorvejen på den fire kilometer lange strækning fra Gammel Holte til Hørsholm Syd. Forinden er der udført en omfattende planlægning og mange forberedende arbejder. Museet blev også tidligt involveret, så der kunne tages hensyn til de arkæologiske interesser. Vejarbejdet berører nemlig ikke kun en smal stribe på hver side af motorvejen. Der skal for eksempel også etableres nye tilkørselsanlæg og midlertidige arbejdsarealer, som breder sig over adskillige hektar landbrugsjord.

På baggrund af fundarkiver, historiske kort og markvandring har museet udpeget 10 delområder, hvor der kunne skjule sig fortidsminder. I marts i år blev der indledt forundersøgelser af arealerne, og der, hvor der fandtes væsentlige fortidsminder, er der siden udført egentlige udgravninger. Det indbar hektisk aktivitet, for der blev gjort vigtige fund alle steder på nær ét. Siden foråret har 15 arkæologer været i sving med udgravningsarbejdet, som – bortset fra et par mindre undersøgelser – nu er afsluttet.

Mængden af arkæologiske fund er som nævnt stor. Flest er fundene fra yngre bronzealder og ældre jernalder, fra 1100 f.Kr. til 375 e.Kr. På snart sagt hver eneste større bakke blev der i løbet af det 1500 år lange tidsrum anlagt en lille gård. Nogle steder er der fundet rester af selve de træbyggede huse, blandt andet på græsarealerne ved Bo Grønt i Høsterkøb – der, hvor lamaerne førhen gik – og ved tilkørselsanlægget ved Gøngehusvej. Andre steder berørte udgravningen udkanten af bopladser, hvor der ikke fandtes bygningsrester, men til gengæld spor af produktionsanlæg som f.eks. ovne. Der er både tale om komplicerede opbyggede ovne anvendt til keramikbrænding og om mere simple ovne, der måske var bageovne. Der er også fundet spor af jernudvinding i form af slagger og gruber, hvor man har forbehandlet myre-malmen, som jernet blev udvundet fra.

Den største udgravning fandt sted på en mark ved Langhaven i Gammel Holte. Her skal der indrettes et arbejdsareal, som vil lægge beslag på 8 hektar, svarende til 11 fodboldbaner. Forundersøgelsen viste, at der overalt på marken var spor

En udgravning ved Sandbjerg under opstart. Muldlaget, der dækker de arkæologiske spor, skræbes af med gravemaskine, og sporene indmåles med præcisions GPS.

af fortidsminder i form af stolpehuller og gruber, så det resulterede i den største udgravning i museets historie. Der blev fundet spor af 11 gårde, hver med et træbygget langhus og eventuelt en lille staklade. Den ældste bygning er fra ældre bronzealder (1700-1100 f.Kr.) og den yngste nok fra ældre germansk jernalder (375-550 e.Kr.). Præcise dateringer afventer kulstof 14-dateringer af forkullede korn, der er fundet i husenes stolpehuller. Det beskedne antal huse stammer altså fra et mindst 1500 år langt tidsrum. Det betyder, at der ikke lå en landsby på stedet, men at der må være tale om en enkelt gård, som i tidens løb blev fornyet igen og igen. Nogle gange valgte man at bygge det nye hus tæt på det gamle, andre gange flyttede man bygningerne til et andet sted på marken.

Gårdene bestod af meget mere end selve bygningerne. Omkring husene fandtes talrige nedgravninger, der tjente forskellige formål. Tæt ved husene lå store gruber, hvor man har gravet ler og sand til klining af husenes risflettede vægge. Gruberne blev bagefter brugt som affaldskuler, hvor bl.a. det ituslåede lertøj endte. Omkring husene lå også brønde og koge-gruber. Koge-gruberne, der er fundet i hundredvis, blev på grund af brandfaren placeret i god afstand af de stråtækte huse. Alligevel kunne det gå galt. Et af husene er tydeligvis brændt ned, for stolpehullerne indeholdt store mængder rødbrændt lerklining og forkullede korn.

I løbet af det næste års tid skal de mange fund, opmålinger og optegnelser bearbejdes og analyseres. Men allerede nu kan vi se, at udgravningerne giver os mange nye og overraskende indblik i egnens forhistorie.

Afholdte arrangementer

Omtalen kan læses på
www.museums-foreningen.dk

Kommende arrangementer

Husk, at alle arrangementer kun er for medlemmer – med mindre andet står oplyst ved arrangementet

Husk ved tilmelding skal du være logget på som medlem. Er der problemer skal du STRAKS skrive til

”kontakt@museums-foreningen.dk”.

Hvis du har brug for vejledning til at komme ind under fanebladet ”For medlemmer”, bedes du sende en e-mail til kontakt@museums-foreningen.dk og oplys om dit telefonnummer samt hvornår vi kan træffe dig. Så vil du blive kontaktet – normalt i løbet af 1-2 dage.

Husk hjemmesiden, hvis du har besked til os om din deltagelse i et arrangement

Kommende arrangementer

Besøg i Grevinde Danners Vinterbolig, Ny Vestergade 13, 1471 København K
Lørdag den 2. februar 2013
kl. 10.00 – ca. 11.30
(max. 25 deltagere)

Ny Vestergade 13 blev opført i 1821 – 3 etager højt over kælderen, grundmuret med en facade på fem fag og med en port i bygningens vestlige del. Til denne del sluttede sig til venstre i gården et smalt grundmuret sidehus af samme højde og et

baghus på fire etager, hvor der i stueetagen var to vognremiser med porte og et dobbelt lokum.”

Denne beskrivelse giver et udmærket indtryk af, hvorledes datidens herskabelige gårde var bygget. Efter at være solgt nogle gange blev ejendommen i 1855 overtaget af grosserer og tømmerhandler Chr. L. Maag, der lod ejendommen ombygge og modernisere og ud til Ny Vestergade forhøje til 4 etager. Som noget nyt blev der installeret både ”water-closet” og gas, hvilke ikke mange københavnske ejendomme havde i midten af 1850’erne.

Maags lejlighed på 1.sal var ejendommens fornemste. De tre stuers udsmykning var udført af Georg Chr. Hilker med bistand af Constantin Hansen og P.C. Skovgaard, hvilket i eftertiden er betragtet som et højdepunkt i 1800-tallets rumudsmykning. 2. januar 1865 solgte dødsboet efter grosserer Maag ejendommen til enkelensgrevinde Danner, der efter Frederik d. 7.’s død i 1863 havde måttet indstille sig på en helt ny tilværelse. Her fik hun nu sin officielle vinterbolig indtil sin død i 1874.

Mødested: Ny Vestergade 13 (overfor Nationalmuseets hovedindgang)

Pris: Gratis

Tilmelding: Åbner 23. januar 2013 kl. 19.00 på www.museums-foreningen.dk

**Besøg i Frimurerlogen (Stamhuset),
Blegdamsvej 23, 2100 København Ø
Lørdag den 2. marts 2013
Kl. 9.20 – ca. 12.00
(max. 60 deltagere)**

Frimurerlogens stamhus er opført 1923-1927 og tegnet af arkitekt og frimurer Holger Rasmussen. Frimurerlogen har i de senere år åbnet meget op for de tidligere lidt hemmelighedsfulde gemakker, således at der nu er mulighed for at få en rundvisning. Flere store sale med mystiske symboler gør det til en spændende vandring. Ved rundvisningen bliver der også lejlighed til at se det meget spændende museum.

Fakta om bygningen

- Byggeriet påbegyndt 1923 og huset indviet 1927
- Grundstenen nedlagt af Kong Christian den 10. i 1924
- Bebygget areal er 3478 m²
- Etageareal 13.515 m²
- Indeholder ca. 335 rum
- Seks hovedetager, to mellemetager og 2 kælderetager, som går 7 meter ned i jorden
- Huset hæver sig 20 meter over gadeniveau
- De to søjler på facaden er 16 meter høje og vejer hver 72 tons

Efter rundvisningen vil der være mulighed for at spise frokost (3 stk. smørrebrød + 1 øl/vand samt kaffe/the)

Mødested: Blegdamsvej 23 kl. 9.20 præcis.
Pris: 95 kr. pr. deltager u/frokost (dækker udgift til rundviser) / 245 kr. pr. deltager m/frokost (dækker udgift til rundviser samt god frokost).
Tilmelding: Åbner 16. januar 2013 kl. 19.00 på www.museums-foreningen.dk

**Besøg hos orgelfirmaet Th. Frobenius & Sønner, Lyngby Hovedgade 102, 2800 Kgs. Lyngby
Lørdag den 6. april 2013
kl. 10.00 – ca. 12.00
(max. 15 deltagere)**

I den sydlige del af Lyngby Hovedgade har man siden 1925 kunnet finde en virksomhed, som er kendt over hele verden: Frobenius' Orgelbyggeri. Historien om Frobenius begynder ellers langt fra Lyngby: Den 7. oktober 1885 fødtes firmaets grundlægger Georg Theodor Martin Frobenius i den lille by Weikersheim i det sydtyske Württemberg.

Th. Frobenius blev udlært som orgelbygger i 1903, og i 1907 fik han ved en tilfældighed forbindelse med en dansk orgelbygger, A.C. Zachariassen, der tilbød ham at komme til Århus og arbejde i sit orgelbyggeri. Efter i nogle år at have været i kompagniskab med en københavnsk pianofabrikant, startede han i 1917 sin egen orgelbyggervirksomhed, som i 1925/26 flyttede til Kgs. Lyngby.

Theodor Frobenius fik tre børn, der alle med tiden trådte ind i orgelbyggeriets ledelse.

Der er i de senere år blevet fusioneret to mindre orgelbyggerier ind i firmaet. Et af dem er Jensen & Thomsen, der i 1985 byggede Hørsholm Kirkes orgel, hvor man genanvendte enkelte af stemmerne fra kirkens tidligere Frobenius orgel (1932).

Ved siden af nybygningerne har Frobenius vedligeholdelsen af op mod halvdelten (knap 1000) af alle danske orgler.
Mødested: Lyngby Hovedgade 102, Lyngby

Pris: 25 kr. pr. deltager (dækker vingave til rundviser)

Tilmelding: Åbner 18. marts 2013 kl. 19.00 på www.museums-foreningen.dk

Byvandring i Helsingør med lokal guide

Søndag den 5. maj 2013

kl. 10.00-12.00

(max 20 deltagere)

Helsingør er grundlagt i 1200-tallet og havde sin storhedstid fra 1400-tallet til midten af 1800-tallet, hvor indtægterne fra sundtolden skabte udvikling og rigdom i byen. Det er årsagen til, at vi i dag kan se så mange fine velbevarede huse bl.a. Sundtoldskarréen, ”Lübeckerhusene” og byens ældste bygning Sankt Olai kirke.

Undervejs kigger vi også ind i nogle af de skønne baggårde, går på de toppede brosten i Gl. Færgestræde og besøger kvarteret med de små knejper, hvor søfolk og de letlevende damer engang holdt til

Mødested: Sveasøjlen på Havnepladsen i Helsingør

Pris: 125 kr. pr. deltager (dækker udgift til guide fra turistforeningen).

Tilmelding: Åbner 22. april 2013 kl. 19.00 på www.museums-foreningen.dk

Slotte og herregårde i Skåne v/museumskonsulent Niels Peter Stilling

Søndag den 9. juni 2013

kl. 9.00 – 18.30

Årets heldagsudflugt udgår traditionen tro fra Hørsholm Egns Museum, hvorfra bussen afgår kl. 9.00. Museumskonsulent i Rudersdal kommune, Niels Peter Stilling vil være vores guide på turen, hvis første stop er: Torup herregård ved Malmø, hvor vi skal bese parken omkring hovedbygningen. Herfra kører vi til Bosjö

Kloster, som vi får en rundvisning på efter at have nydt deres kloster-frokost. Herfra går turen videre til Öved Kloster, hvor vi får en rundvisning i huset og haven. Sidste stop på turen bliver Marsvinsholm, hvor vi også bydes inden for i såvel hus som have. Bussen forventes at være tilbage ved museet kl 18.30.

Kloster-frokost er inkluderet, drikkevarer kan købes. Kaffe og småkager inkl.

Mødested: Hørsholm Egnsmuseum, Sdr. Jagtvej 2, Hørsholm

Yderligere detaljer og oplysninger om tilmelding i næste Nyt fra Museumsforeningen

Arrangementer i anden halvdel af 2013

For efteråret 2013 arbejder arrangementsgruppen på følgende ideer:

Lørdag – og efterfølgende onsdag - i september

Arkitekt C. F. Hansen har tegnet Hørsholm kirke, hvorfor vi vil arrangere en byvandring til nogle af hans mange bygningsværker i København. Ugen efter vil vi så tilbyde en aften-rundvisning i Hørsholm kirke.

Lørdag i oktober

Special-rundvisning på Frederiksborg Slot med adgang til de ”hemmelige” rum.

Lørdag i november

Besøg på Det Kongelige Bibliotek i København med temaet: Komponister og organister fra Nordsjælland.

Detaljeret beskrivelse af de enkelte arrangementer samt information om tilmelding kommer i næste nummer af Nyt fra Museumsforeningen.

Arrangementsgruppen

Afsender:
Museumsforeningen for
Hørsholm og Omegn
Sdr. Jagtvej 2-4
2970 Hørsholm

**Gabriel Ash
trædrivhuse**

Botanica huset

**Julianas serier af
hobbydrivhuse**

**Yderligere oplysninger kontakt: Thorkild Gruelund
tlf.: 45 82 20 70**

C/O Bo Grønt Høsterkøb, Hørsholm Kongevej 35, 2970